

عنوان مقاله:

بررسی و تحلیل نمادشناسی نگاره های هفت خان رستم

محل انتشار:

فصلنامه متن پژوهی ادبی، دوره 22، شماره 77 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

محمود آقاخانی بیژنی - دانشجوی دکتری ادبیات حماسی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

اسحاق طغیانی - استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

محسن محمدی فشارکی - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه اصفهان، اصفهان، ایران

خلاصه مقاله:

نمادگرایی در تفکرات و رویاهای نژادهای مختلف بشری وجود دارد و انسان را به گستره تفکر بدون گفتار رهنمون می کند. شاهنامه از دیرباز مورد توجه مردم ایران زمین بوده است که با توجه به بافت داستانی این اثر، ارتباط نزدیکی با آن برقرار می کردند. در دوره صفویه، نقالان در قهوه خانه ها، داستان های شاهنامه را با پرده خوانی و آرایش صحنه ها برای سرگرمی شرح می دادند. این پژوهش به بررسی و رمزگشایی نمادها در نگاره های مربوط به هفت خان رستم در شاهنامه فردوسی می پردازد. رستم برای نجات کیکاوس و تشریف به پایگاه قهرمانی، آزمون هفت خان را پشت سر می گذارد. هر خان نمادی از تقابل با موجودات نهفته در ناخودآگاه بشری است که وی را در رسیدن به کمال با دشواری روبه رو می کند. رستم در خان اول با شیر (نماد غرور و نیروی اهریمنی)، در خان دوم با تشنگی و گرما (نماد قدرت بدون شکل و روح و نیز انگیزه پنهان و ناشناخته آن)، در خان سوم با اژدها (نماد خشکسالی)، در خان چهارم با زن جادوگر (نماد آنیمای منفی)، در خان پنجم با اولاد دیو (نماد نگهبان آستانه)، در خان ششم با ارژنگ دیو (نماد یاریگر ضدقهرمان) و در خان هفتم با دیو سپید (نماد مرگ و خون او نماد زندگی بخشی) روبه رو می شود. هدف این پژوهش، تحلیل نمادها در نگاره های مصور مربوط به هفت خان رستم در شاهنامه فردوسی است. روش پژوهش حاضر، توصیفی تحلیلی است. نتیجه آن نیز این است که در همه نگاره ها، نمادهای موجود در داستان هفت خان رستم در شاهنامه، در تصاویر ارائه شده اند و رابطه بین تصویر و متن اصلی را برای مخاطب معنادار کرده است.

کلمات کلیدی:

نمادشناسی، شاهنامه فردوسی، نگارگری، هفت خان، کهن الگو

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/888949>

